

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Sacramentis. In qua Tractatibus decem de Sacramentis in genere, tum
speciatim, videlicet de Baptismo, Confirmatione, Eucharistia spectata vt
Sacramento, & vt sacrificio: de Pœnitentia, de Suffragiis, Indulgentiis, &
Iubilo, de Bulla Cruciat, de Extrema-vnctione, & demum de Ordinis
Sacramento ...

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

De effectu huius Sacramenti. 5

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76649)

hæ Romanæ traditione, formam, legitimam huius sacramenti esse: Per istam sanctam Vnctionem, & suam piissimam misericordiam indulgeat tibi Dominus, quidquid deliquisti per visum, & sic in reliquis sensibus fit repetitio. Et licet D. Bonavent. in 4. dist. 23. artic. 1. q. 4. Richard. ibi ad 2. Durand. quest. 3. art. 3. referant, D. Ambrosium in Ecclesia Mediolanensi hæc forma vltim fuisse: Vngō te oleo sanctificato in nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti: ut more militis vncti preparatus ad certamen, æreus possis superare potestates, quam Paludan. quest. 1. art. 2. approbat. Et Palacios eadem dist. 23. testatur, eadem formam contineri in libro Sacramentali Venetorum, approbato à Leone X. Attamen credendum est, illam formam, non vt substantialem Sacramenti, sed vt preparatoriam ad formam substantialem adhibitam esse, vt explicuit D. Thom. in 4. dist. 28. q. 1. art. 4. qq. 2. ad 3. & Durand. loc. alleg. & Val. disp. 8. punct. 2. post med. Suarez disp. 40. sect. 3. nu. 8. Contach. disp. 19. dub. 4. num. 14. Emmanuel Sà in ed. Roman. plures refert num. 13. Nam, cum forma deprecatia, & indicatua omnino distinctæ sint, distinctæque significationem habeat, nequeunt vni Sacramento accomodari. At ex vltu perpetuo Romanæ Ecclesiæ à Concilijs approbato, qui nullus error subesse potest, cap. Ad abolendam. de Hæretic. constar, formam huius Sacramenti deprecatiam esse. Ergo qualibet alia, que indicatuo modo profertur, insufficientis est. Ratio autem, quare hoc Sacramentum sub forma deprecatia ministratur, reliqua verò Sacramenta sub forma indicatua, præcipua est Christi voluntas quam ex verbis Iacob. c. 5. Orem super eum. Ecclesia collegit. Nam esto, verba, quibus Sacramentum Baptismi conficitur, Sacerdotis supplicationem appellauerit Augustinus lib. 6. de Baptismo contra Donatistas. c. 25. & verba, quibus absolutio in Sacramento Pœnitentiæ conceditur, appellauerit Leo I. episc. 91. ad Theodorum, Sacerdotis supplicationem: id tamen factum est; quia in fide promissionis Christi profertur; non, quia propria, & formales deprecationes sint. At, cum Iacobus expressam orationem ad huius Sacramenti essentiam postulerit, non de virtuali, & impropria deprecatione; sed potius de formali, & propria intelligendus est.

2. Congruentia autem huius institutionis multiplex à Doctoribus adducitur. Prima, quia reliqua Sacramenta semper aliquem effectum infallibilem habent, vel characteris, vel gratiæ sacramentalis: idèque meritò per verbum indicatuum efficaciam actualem aptius declarans ministrari debebant. At hoc Sacramentum sæpe ob indispositionem recipientis suo effectui primario, qui est gratia sanctificans, impeditur, sæpe etiam secundario, qui est corporis salus, quia non expedit. Et licet in Sacramento Pœnitentiæ hæc differentia non procedat, quia ob indispositionem recipientis sæpe illius effectus impeditur, maxime in sententia negante dari sacramentum informet, quia ministratur per modum iudicij: expedit sententiam absolutionis indicatuo modo profertur. Secunda, quia hoc Sacramentum conceditur homini viribus iam destituto, & pro se quasi impotenti satisfacere, idèque ad diuinam misericordiam confugienti, quam expedit omnino implorare. Tertia, quia est Pœnitentiæ consummatorium, & perfectiuium: quod enim in Sacramento Pœnitentiæ, ob diminutam suscipiens dispositionem, remissum non est, id hoc Sacramento à diuina misericordia remitti postulat, sicuti profertur S. Thom. in supplement. quest. 29. art. 8. & dist. 28. quest. 1. art. 4. qq. 2. Bonavent. dist. 23. art. 1. quest. 4. ad finem Henric. ca. 8. Suarez disp. 40. sect. 3. nu. 10. Layman lib. 5. sum. tract. 8. c. 3. in princ. Bonavent. disp. 7. de extrema-Vnct. q. vnica. part. 3. nu. 3. Bellarmin. c. 7. vers. Tertio nota & alij.

3. An verò illa forma: Vngō te, vt Deus tibi remittat, quidquid deliquisti per visum, sufficiat? Negat Bonac. disp. 3. n. 4. quia verus Deum vnctioni deprecatio non adiungitur: sed rectius Suar. disp. 40. sect. 3. nu. 10. Laym. lib. 5. tract. 8. cap. 3. circa finem, quia in actu exercitio videtur facta vnctio ad impetrandam peccatorum remissionem. Illud certum, esse grauissimum peccatum ea vltim, tum ob dubium de valore sacramenti, tum ob omissum ritum ab Ecclesia Romana præscriptum.

4. Sed, quæ verba ex supradicta forma essentialia sint, petendum est ex his, quæ diximus tractat. 18. de Sacram. in genere. Et in primis quoad præceptum, & obligationem, necessarium, vt iacent in Rituali, exprimentia sunt. Nemini enim licitum est, ordinem ministrandi Sacramenta sua propria auctoritate inuertere. Quoad essentiam verò ea verba, sine quibus vnctio, & peccatorum remissio deprecatie significari non potest, essentialia reputari debent. Vnde, si omittes, dicere, Per hanc sanctam Vnctionem; esto vnctus, sacramentum non conficeres. Secus, si solum illud verbum sanctam, relinqueres. Itè si imperatuo modo peccatorum remissionem promitteres, dicens per hanc sanctam Vnctionem remittatur tibi, quidquid peccasti per visum, quia huic formæ oratio, & deprecatio propria essentialis est. Omissionem autem illorum verborum, per piissimam misericordiam tuam, incertum est essentialem esse. Alij affirmant, alij verus negant. Suar. disp. 40. sect. 3. nu. 13. Coninch. disp. 19. dub. 3. nu. 15. Bonac. disp. 7. de Sacram. quest. vnica. part. 3. circa finem. Propterea, quod in verbo, Indulgeat, satis

videntur contineri, cum non alia via, quam ex piissima sua misericordia remittere possit Deus nostra peccata. Secus est de verbis subiectiuis, quæ reputo essentialia: necessarij enim remissio peccatorum deprecatuo modo in hac forma exprimentia est: quia, cum hoc sacramentum institutum fuerit, vt illo Deus per Indulgentiam concedat quidquid in iudicio pœnitentiæ superfuit ex iusticia soluendum, ob quam causam Pœnitentiæ consummatorium appellatur, meritò hæc remissio, & Indulgentia exprimi in petitione debebat. Quinimò non solum exprimi debet peccatorum remissio vtrunque, sed organa sentium, vt ipore illorum peccatorum radix, & origo, vt signum esset, hoc Sacramento hominem perfectè sanari. Grauior dubitatio est, an essentialia sit cuiuslibet vnctioni suam formam distinctè repetere: an verò sufficiat quinque vnctionibus celeriter factis vnica formam, omnes alias virtualiter continentem, exprimere, sicuti superiori puncto diximus, præscriptum esse tempore pestis in Manuali Melchiorini. Et verius existimo cum communi sententia, & consuetudine recepta, singulis vnctionibus suam formam partialem repetendam esse. Sed, quia contrarium probabilitate non caret, consultum puto, si viget grauis necessitas ægroti, eò quod timeatur probabitur decedulus, antequam omnes formæ distinctè exprimantur sub conditione, oportere hinc prædicta forma sacramentum ministrari: quia in ea administratione Sacramento nulla fit iniuria, & ægroti ad salutem æternam profecti potest vt bene notauit Suar. disp. 40. sect. 3. nu. 16. & disp. 41. sect. 3. in fine.

5. Illud certum, inuocationem Trinitatis, neque ex Sacramento necessitate, imò secundum vtiorem sententiam, neque ex præcepto necessariam fore: quia neque in Concilijs, neque in Rituali Romano cauetur, Trinitatem inuocandam esse: imò nec videtur expediens, & deprecationis accomodata, vt bene alijs relatis firmant Coninch. disp. 19. dub. 4. nu. 5. Suarez disp. 40. sect. 3. in fine. Bonac. disp. 7. de Sacram. quest. vnica. part. 3. numer. 2. Layman lib. 5. sum. tract. 8. cap. 3. in fine. Emmanuel Sà verbo, Extrema-Vnctio, numer. 7. in addit.

P V N C T U M V.

De effectu huius Sacramenti.

1. Varios effectus hoc Sacramentum operatur.
2. Gratiã habitualem, quatenus est peccatorum venialium remissio, affirmant plures, esse præcipuum effectum huius Sacramenti.
3. Contrarium est probabilius.
4. Soluuntur opposita rationes.
5. Gratiã habitualis secum trahens auxilia ad alienandum, & confortandum infirmum, est præcipuus effectus huius Sacramenti.
6. Explicatur, qualiter hoc Sacramentum absterget peccatorum reliquias.
7. Effectus secundarius primus est remissio peccatorum, tum venialium, tum mortalium, si infirmus grauius illi sit, & obicem remissioni non ponat.
8. Potest dari casus, in quo Sacerdos debeat administrare hoc Sacramentum ei, quomodo solum esse attritu reputat.
9. Item, effectus secundarius est remissio pœnitentiæ temporalis.
10. Item sanitas corporis, si expedit.
11. Expeditur sententia Soti qualiter hic effectus intelligatur, & reuocetur.
12. Soluuntur Soti rationes.
13. Quando, seu quo tempore hoc Sacramentum predictis effectus operetur.
14. An hoc Sacramentum habeat effectum recedente scilicet, quando ob peccatum habere non potuit.

1. **C**onstat ex Trid. sess. 14. in proximo huius Sacramenti, cap. 2. hoc Sacramentum varios effectus habere, nempe: Spiritus Sancti gratiam, quæ delicta, si quæ sint expianda, delcet, peccati reliquias abstergit, & ægroti animam alleuat, & confirmat, magnam in eo diuinæ misericordiæ fiduciam excitando, qua infirmus subleuatus, & morbi incommoda, & labores Iouis ferr, & tentationibus Dæmonis calcaneo infidiantis facilius resistit, & sanitate corporis interdum, vbi salutis animæ expedierit, consequitur. Dubium ergo est primò, quis ex his sit primarius, & præcipuus huius sacramenti effectus, & qui sint secundarij. Secundò, quo tempore ii effectus concedantur?

2. Circa primum, fuit opinio plurium, Bonavent. in 4. dist. 23. art. 1. q. 1. Durand. qu. 1. art. 2. nu. 9. Richard. art. 1. q. 5. Alfordoren lib. 4. sum. cap. de extrema-Vnct. q. 1. Abulens. super. 8. cap. Matthæi. quest. 8. Nauarr. affirmantium esse communem cap. 2. numer. 13. & aliorum, quos referunt Suarez, & Coninch, & alij locis referentis, gratiam, inquam, habitualem, quare

quatenus ex diuina institutione est peccatorum venialium remissio, esse huius sacramenti præcipuum effectum. Primò, quia ille est præcipuus effectus, qui per formam significatur: at per formam nihil aliud expressè postulatur, quam peccatorum remissio. Ergo, &c. Secundò, Trident. effectus huius sacramenti enumerans, primo loco instituit peccatorum remissionem ibi: *Gratia Spiritus Sancti, qua delicta, si qua sunt expianda, absterget.* Tertiò, quia esto, Pœnitentiã ad remittenda peccata mortalia, & venialia fuerit instituta; id non obest, quin extrema Vnctio ad venialia saltem remittenda instituta fuerit, præcipuè ad remittenda ea peccata, quæ per Pœnitentiã deleri non possunt: siquidem diuerso modo per sacramentum Vnctionis, ac per sacramentum Pœnitentiæ delentur: nam per Pœnitentiã non videntur deleri posse, nisi illorum fiat dolorosa confessio: at per extremam Vnctionem ex eo præcisè, quòd illorum non habes complacentiam. Quarò, Catechismus Romanus Pij V. expressè asserit, hoc sacramentum ad remittenda venialia præcipuè esse institutum.

4. Cæterum communis est sententia apud D. Thom. in 4. disp. 23. q. 1. art. 2. q. 1. & ibi Paludan. q. 4. Sorum q. 1. art. 2. Belarmino. c. 8. Emman. S. a. n. 16. in addit. Valen. t. 4. disp. 3. q. 1. pun. 7. Suar. disp. 41. sect. 1. Laym. lib. 5. tract. 8. c. 5. n. 2. Coninch. disp. 19. dub. 1. & n. 16. remissionem venialium factam per gratiam non esse huius sacramenti primarium effectum. Ratio præcipua est: quia primarius, & præcipuus sacramenti effectus non sub conditione; sed absolute conceditur: quia est infallibilis, & certus non ponentibus obicem: at peccatorum remissio competit huic sacramento, non primò, & per se; sed per accidens: quia per accidens est, quòd recipiens extremam Vnctionem in peccatis exiit, vt satis indicant illa verba Iacob. 5. *Et si in peccatis sit, remittuntur ei.* Secundò, nulla esset ratio singularis, ob quam hoc sacramentum potius moribundis, quam sanis ministrandum esset, cum omnes æquè peccatorum venialium remissione indigeant. Tertiò, non expediebat ministrari ei, qui nullum peccatum veniale commisset. Quarò, ex nullo loco Scripturæ, aut Conciliorum comprobari potest, venialium potius, quam mortalium remissionem effectum huius sacramenti esse: nam Iacob. c. 5. & Concil. tum Florentinum, tum Tridentinum, affirmantia, vi huius sacramenti peccata remitti, si illud suscipiens in peccatis est, doctrinam ad peccata venialia non restrinxerunt, quinimò absolute promittent peccatorum remissionem. At sub peccati nomine mortale potius, quam veniale intelligitur.

4. Neque obstant rationes contrariæ. Ad primam fateor, illam esse primarium effectum sacramenti, qui per formam absolute significatur: scilicet, qui significatur sub conditione, & quasi præter intentionem. Idemque dicendum est ad secundam. Quòd si roges, quare forma huius sacramenti non primarium, sed secundarium effectum, & per accidens contingenter expresserit: dicendum est, id ex institutione Christi, vti, & definitione Ecclesiæ comprobata pendere. Congruentia ea esse potest, vt significaretur, hoc sacramentum esse, tum Pœnitentiæ consummatiuum; siquidem consummat: & perficit quod per Pœnitentiã sacramentum consummari non potuit: tum vltimo dispositiuum ad gloriã Introitum, qui peccatis occluditur, & impeditur. Ad tertiam concedo, nullum esse inconueniens, quòd Christus, si vellet, instituisset duo sacramenta ad venialium remissionem: nego tamen id factum esse: satis enim saluti hominum prouidit, vnicum sacramentum pro venialium remissione per se instituit. Ad quartam respondeo optimè Valent. disp. 8. quæst. 1. part. 1. post med. idèd Catechismus Pij V. asserere, præcipuè institutum esse hoc sacramentum ad venialium remissionem, non, quia hic sit primarius effectus; sed quia sapius horum remissio contingit vi huius sacramenti, quam mortalium, quæ perlonge Pœnitentiæ, & Eucharistiæ Sacramento delecta sunt.

5. Igitur effectus primarius huius Sacramenti est gratia habitualis, non vtneque: sed secum infallibiliter trahens auxilia, & gratias proueniens, quibus ægroti animus alleviatur, confirmatur, & roboratur; tum ad fiduciam de diuina misericordia concipiendam, tum ad morbi incommoda, & labores leuitis ferendos; tum ad tentationibus Dæmonis calcaneo infidiantis resistendũ, vt dixit Trid. sess. 14. c. 2. & in proœmio. Et satis indicauit Iacobus dicens: *Et oratio fidei saluabit infirmũ, & alleviabit eum Dominus: & si in peccatis sit, & remittentur ei.* Remissionem enim peccatorum postremo loco constituit, primo integram animi sanitatem & robur. Atque ita tradunt Suarez disp. 41. sect. 1. num. 11. Coninch. disp. 19. dub. 5. concl. 1. Valen. t. 4. disp. 8. q. 1. pun. 7. Laym. lib. 5. sum. tract. 8. cap. 5. num. 2. Ratio desumitur ex Trident. sess. 14. in proœmio, asserente, clementissimum Redemptorem nostrum, qui omni tempore sex vti suis de salutaribus remedijs aduersus hostium tela profectum esse voluit, in vltimo vitæ agone constitutos hoc sacramento munire voluisse, ne ob virium imbecillitatem, & acriorem hostis pugnam deficiant, & pereant. Eaque de causa non fanis, sed infirmis ministratur: quia in hac institutione nõ vitæ, sed specialis necessitas spectata fuit. Dixi, effectum esse gratiam habitualem secum trahentem auxilia, &c. quod

intelligi debet, quando illis auxilijs ægrotus indigeat: scilicet, si illorum incapax est; vel, quia est phœnicus, vel sensibus destitutus, vel immediatè post susceptam vnctionem è vita decedit. Neque obinde sit, sacramentum potius suo primario effectum, qui est gratia sanctificans: non, quæ secum trahat auxilia actualiter, & de facto; sed, quæ illa secum trahat, si illis infirmus indigerit. Neque quæ fiat semper efficacis, sed quando diuinæ bonitati placitum fuerit; bene tamen quæ fiat abundantiora, quam alijs concederentur.

6. Hinc fit, qualiter hoc sacramentum institutum sit ad reliquias peccatorum abstergendas. Ex peccato namque originali relicta est in anima quædam pronitas, & inclinatio ad malum, & difficultas in bonum, quæ fomes peccati appellatur. Ex actuali verò relinquitur phœnasma, vel habitus, quæ vitium facile reddunt, & virtutem diu. lem. Præterea, ex peccato remissa culpa, & pœna æterna, temporalis superest, soler, sacramentum igitur Vnctionis ad concedendam promptitudinem in bonum, & difficultatem in malum, institutum est: non quidem tollendo fomitem corruptæ naturæ innatum: sic enim nunquam tollitur: neque tollendo habitum prauum, aut phœnasma ex actuali peccato relicta; quia ad hæc tollenda nullum est sacramentum institutum; sed concedendo robur medijs auxilijs, gratijsque excitantibus, quibus difficultates ex his causis proueniens superentur.

Pœna item temporales, esto, propriissimè dici possent peccatorum reliquias: non tamen earum remissio effectus est primarius huius sacramenti. Tum, quia hic est effectus primarius sacrificij: tum, quia absque infusione gratiæ concedi potest: tum quia sacramenta non in satisfactionem peccati, sed in reconciliationem, & vnionem hominis cum Deo primò instituta sunt: sunt etenim signa gratiæ sanctificantis. Atque ita docuit Suar. disp. 41. sect. 1. n. 9.

7. Effectus secundarius huius sacramenti triplex est. Primus, remissio, tum mortalium, tum venialium, si fortè infirmus illis grauatus, sit eorumque remissioni obicem non ponat, vti manifestè colligitur ex loco Iacob: *Et si in peccatis sit, remittentur ei.* & ex Trid. si quis sunt expianda. & ex verbis formæ: *Quidquid peccasti.* Quæ omnia æquè de mortalibus, ac venialibus, intelliguntur: neque ea cõditio apponeretur, si solum pro venialium remissione esset hoc sacramentum institutum; cum vix vllus reperitur, qui grauatus venialibus non sit. Institutũ igitur est hoc sacramentum, saltem secundariò, ad peccatorum tum mortalium, tum venialium, remissionem. Et probari insuper potest ex Trident. sess. 14. in proœmio, asserente, hoc sacramentum esse Pœnitentiæ; & totius vitæ Christianæ consummatiuum: hoc autem fieri non posset, nisi peccata, tum mortalia, tum venialia, quæ per pœnitentiã delenta non sunt, abstergeret. Atque ita tradit ex omnium sententia Suarez disp. 41. sess. 1. n. 14. Valen. disp. 8. q. 1. p. 3. in princ. Bonac. disp. 7. q. vnic. ca. p. 6. in princ. Coninch. disp. 19. dub. 5. concl. 2. Laym. lib. 5. tract. 8. cap. 5. n. 2. Notanter dixi, si obicem non ponat: nam sacramenta, esto, sint causæ infallibiles suorum effectuum, cum ritè, & legitime suscipiantur: sæpè ob indispositionem suscipientis eorũ efficacia impeditur: impedit autem prædictum effectum, si peccati mortalis conficius sacramentum recipias: quia non est institutum per se in mortalium remissionem, sed quasi per accidens, quando, scilicet, alia via remitti non possunt. At, si reputans te esse contritum, cum tamen solum attritus existas hoc Sacramentum recipias, sine dubio peccatorum remissionem obtinebis. Nam, esto, in alijs Sacramentis viuorum ex benigna Dei misericordia credatur ea bona fide suscipientes gratiam obtinere, modò attriti sint; in hoc tamen sacramento tanquam certum concedendum est, vt pote quod ad peccatorum remissionem est per se, licet secundariò, institutum. Adde, si in prædicto casu hoc sacramentum efficacia non habet peccatum remittendi, nullus casus dari potest, in quo peccatum remittat. Atque ita docent Paludan. in 4. disp. 23. quæst. 1. art. 3. concl. 3. Suarez disp. 41. sect. 1. n. 19. & disp. 42. sect. 1. in fine. Laym. lib. 5. tr. 8. c. 5. n. 2. Coninch. disp. 19. dub. 5. circa finem.

8. Ex qua doctrina prædicti Doctores inferunt, & bene posse Sacerdotem ministrare hoc sacramentum ei, quem probabiliter credit in peccato mortali existere, & solum attritum esse, quando ipse infirmus ad contritionem conari non potest; vel, quia credit contritum esse, vel, quia est sensibus destitutus: quia Sacramentum confert ritè ad eius effectum suscipiendum disposito. Semper tamen de quolibet Catholico præsumendum est, in eo periculo non solum attritum, sed & contritum existere, nisi moraliter constaret de contrario, vt, si post peccatum nullus fuit ei locus ad contritionem concessus, vt rectè notauit Coninch. disp. 19. dub. 5. n. 19. De peccatis venialibus aliter dicendum censo: hæc enim credo virtute huius sacramenti remitti ex eo præcisè, quòd illorum complacentiam non habes: nam virtualis Sacramenti suscipio est virtualis illorum destitatio: & indicat Suar. disp. 41. sect. 1. n. 21.

9. Secundus effectus secundarius est remissio pœnæ temporalis pro peccatis debiti: non quidem omnis, alijs vix vllus Catholice ritè vnctionem suscipiens in Purgatorium itret; sed

secundum eam mensuram, quae diuinae bonitati, & Christi institutione consentanea fuerit, vi aduertit Coninch. *duob. 5. n. 19. Layman. tract. 8. c. 5. n. 3.*

10. Tertius secundarius effectus est sanitas corporis, si id saluti animae expedierit, vt docuit Trident. *sess. 14. c. 2. in fine*, & tradunt ferè omnes Doctores, & sumiturque ex Iacobi verbis: *Et oratio fidei saluabit infirmum, & alienabit eum Dominus*, quae non de solo leuamine, & sanitate spiritali; sed corporali debent intelligi; sub illa tamen conditione, si salus corporis animae expedierit; quia haec corporalia spiritalibus subordinata esse debent; & ob illa tantum expostulari.

11. Sed est difficultas, qualiter hoc intelligendum est. Nam Sotus in *4. distinct. 23. quest. 1. art. 2.* ausus fuit affirmare, hoc sacramentum nunquam habere effectum, prout expedit, vel non expedit animae; sed prout morbi vis eum admittit. Mouetur primò: quia saepe recipientes Confirmationem, & Eucharistiam, ita tepidi esse solent, & in malum procliuus, vt non obstantibus auxiliis ex Confirmatione, & Eucharistia concessis deficiant. Ergo etiam recipientes extremam Vnctionem ita vitibus destituti esse possunt, vt, non obstante auxilio ex vnctione desituti, nequeant salutem recuperare. Secundò, saepe moriuntur, qui si viuerent, meliores existerent: alij viuunt, qui deteriores sunt: ergo extrema Vnctio non concedit salutem, cum expedit. Tertio, saepe concederetur salus praeter omnem medicinam spem, & naturae leges, si concedenda sit, cum animae expedit. Ergo miraculose.

Haec tamen sententia vt omnino improbabilis reicienda est, quippe est contraria, tum communi sententiae Theologorum, tum Trident. & Florentin. Concilii, definitibus, interdum sacramentum sanitatem corporis conferre, videlicet, cum animae expedierit. Ratio ex institutione Christi peti debet. Congruentia ex eius benignitate desumitur; qui non dedit, gnatur integram homini sanitatem concedere.

12. Rationes verò Soti leuissimae sunt. Ad primam concedimus, saepe auxilia ob confirmationem, & Eucharistiam concessa non obtrahere effectum: quia eorum efficacia pendet ex humana libera voluntate, quae eam impedire potest. At effectus sanitatis corporalis ob extremam Vnctionem concedendus, si animae expedit, cum non dependeat à libero hominis arbitrio, necessariò sequendus est. Aliàs fatendum est, virtutem sacramenti ita limitatam esse, vt nequeat grauitatem morbi superare; quod absurdum est, cum sacramentum non operetur virtute naturali; sed supernaturali, quae quamlibet infirmitatem, quantumuis grauissimam, vincere aequè potest, ac leuem. Ad secundam dico, incertum esse, an illi, qui moriuntur, meliores forent; & esto, aliquando meliores existerent, postmodum mutarentur. Quòd verò alij viuunt, qui deteriores sunt, non inde inferitur, Sacramentum illis sanitatem concessisse, cum possint à causis naturalibus illam habere. Praeterquam quòd pro aliquo tempore illa sanitas expedire animae saluti potest, & ob eam causam vi Sacramenti concedi, tamen tentationibus concurrentibus praedictus fructus amittatur. Neque enim, vt bene aduertit Suar. *disp. 41. sess. ult. n. 5.* fructus spiritalis, ob què salus corporis vi Sacramenti interdum conceditur, non necessariò debet esse permanens, & perpetuus per totà vitam; sed secundum ordinem diuinae dispositionis. Ad tertiam admittimus, saepe salutem corporis vi huius Sacramenti admitti, praeter communes naturae leges; neque obinde miraculosa salus est absolute appellanda; quia est cõcessa iuxta leges à Christo praescriptas in huius Sacramenti institutione, sicut nec trãsubstantiatio, miraculosa mutatio dicitur, esto, sit praeter naturae leges: sufficit enim, quòd sit iuxta leges statutas à Christo.

13. Quoad secundum, quando hoc Sacramentum praedictos effectus operetur? Breuiter respondeo, stante communi sententia quam defendimus, hoc Sacramentum essentialiter non perfici, quovisque sensuum vnctiones sub suis formis fiant, asserendum est illo instanti, in quo verum est affirmare, Sacramentum perfectum esse, conferti primarium effectum, qui est gratia habitualis, cum ordine, & connexionem ex promissione diuina ad gratias praeuinentes, quia effectus sacramenti, quovisque sacramentum sit, concedi non potest. Atque ita docent Suar. *disp. 41. sess. 2. n. 3.* Laym. *tract. 8. c. 5. circa finem.* Bon. *disp. 7. de Sacram. q. vn. p. 6. n. 2.* Coninch. *disp. 19. dub. 6. à n. 21.* Val. *disp. 8. q. 2. p. 2. vers. Effectus.* At in sententia Adriani, Medinae, & aliorum, quos referunt Suar. Coninch. Laym. *loc. alleg.* & Henric. *lib. 3. c. 12. affirmantium*, in qualibet vnctione sub sua forma sacramentum essentialiter perfici, tamen partiali, & minus perfectum, necessariò fatendum est, effectum gratiae concedi qualibet finita vnctione, vt rectè notant Suar. Laym. Coninch. *loc. alleg.* quia sacramentum, cum sit signum practicum gratiae sanctificantis, esse non potest absque gratiae productione, si ex parte suscipientis nullus datur obex.

Gratiae verò praeuinentes huic gratiae habituali annexae non conceduntur necessariò eo instanti, quo gratia habitualis conceditur: quia eo tempore fortè non erant commoda. Conceduntur tamen quoties ex institutione Christi, & ordinatione diuina infirmus in illa ægitudine constitutus illis eget ad excitandam spem diuinæ misericordiae, ad leuiiores labores,

& infirmitatis incommoda ferenda, & ad resistendum Diaboli tentationibus. Finita verò infirmitate, non conceduntur: quia haec remedia, vt ex Trident. *sess. 14. de Extrema Vnctione, in promissio*, solum pro periculo mortis ob grauem illius necessitatem prouisa sunt. Nam pro toto vitæ decursu, vt ipsummet Concilium inquit, reliquorum sacramentorum effectus sunt designati, vt aduertit Suar. *disp. 41. sess. 1. n. 24.*

De remissione peccati, tam quoad culpam, quam quoad poenam, idem dicendum est, ac de gratia habituali; conceditur, inquam, eo instanti, quo sacramentum perficitur, si ex parte suscipientis nullus ponatur obex: quia nulla est causa, ob quam in aliud tempus differatur. Idem videtur affirmandum de sanitate, tamen non oportet integram statim concedi; sed paulatim, & quasi insensibiliter, ne aegroti conscij sint ritè sacramentum suscipisse, & gratiam obrinuisse.

14. Solum superest dubium, an, si ob indispositionem aegroti sacramentum effectum careat, sublata indispositione effectus praedictos habeat? Et quidem, si perseverante infirmitate, fuerit obex sublatus, probabilissimum credo, effectus habiturum: quia, cum supradictum sacramentum iterari non possit eo tempore, expediebat, ne infirmus iterum dispositus effectibus illius priuaretur. At, in infirmitate finita, cum infirmus capax esse non possit, tum gratiarum praeuinentium, quae sunt quasi effectus primarij huius Sacramenti, tum sanitatis recuperandae, grauius dubium habet. Pè tamen credi potest, effectum gratiae habitualis ex se dicentem ordinem ad gratias praeuinentes, si fortè aegrotus illarum capax sit, sublato obice, concedi, vt docuit Suarez *disp. 41. sess. 23. c. 24.*

P V N C T V M VI.

De subiecto, seu suscipiente vnctionem.

1. Subiectum vnctionis est homo viator.
2. Baptizatus.
3. Adultus, qui aliquando rationis usum habuit.
4. Satisfit cuidam obiectioni.
5. Aliqui existimant, non esse ministrandum hoc sacramentum pueris rationis usum habentibus, sed oportere statim habere puberem.
6. Reuocatur praedicta sententia, & adstruitur impuberibus dari posse.
7. Non est necessarium, quòd suscipiens aliquando peccauerit: sufficit peccare potuisse.
8. Soluuntur oppositae rationes.
9. Adultus si immediatè post Baptismum susceptum, in mirbum incidat, potest hoc Sacramentum suscipere.
10. Debet suscipiens infirmus existere.
11. Qualiter infirmus requiratur.
12. Non est expectandum vltimum vitæ periculum.
13. Stante dubio, an morbus periculosus sit, ab hoc Sacramento supercedendum est.
14. Non esse de Sacramenti essentia, quòd minioretur infirmo periculosio, affirmat Coninch.
15. Verius est oppositum.
16. Soluuntur rationes contrariae.
17. Sapius hoc sacramentum suscipi potest, si sapius in nouam infirmitatem incidit.

1. Subiectum capax vnctionis tantum est homo, viator capax, adultus, in periculo mortis, ob infirmitatem, constitutus. Conclusio est ab omnibus recepta quam oportet per partes explicare. Primò, debet esse viator: sacramenta enim solum pro viatoribus sunt instituta. Quare; si dubium sit, infirmum è vita decessisse, nec veritas explorari potest absque periculo manifesto omittendi vnctionem, non absolute, sed sub conditione, saltem mente retenta, ministranda vnctio est; vt bene notauit Nauar. *c. 22. n. 13.* Suar. *l. 4. in 3. p. disp. 42. sess. 1. n. 1.* Emm. *Sà verbo, Extrema Vnctio, n. 15.* Laym. *lib. 5. tract. 8. c. 8. n. 2.* Bonac. *disp. 7. q. vnica. pun. 5. n. 9.* Quia hac conditionali ministratio sacramenti irreuerentia vitatur, & infirmi vilitati consultum, si capax existit.

2. Secundò, debet esse baptizatus: quia absque Baptismo nemo capax est vllius sacramenti recipiendi, vt docuit Florent. in decreto Eugenij, & colligitur ex Trident. *sess. 14. cap. 3.* affirmante vnctionem esse Sacramentum consummationum totius vitæ Christianae; quae in Baptismo inchoatur.

3. Tertio, necessariò debet esse adultus, id est, qui rationi vsu habeat, vel aliquando habuerit: infantes namque, aut perpetuo amentes, huius sacramenti incapaces sunt. Vt ex communi sententia colligitur Valen. *disp. 8. q. 2. p. vlt.* Suar. *disp. 42. sess. 1. n. 3.* Laym. *lib. 5. sum. tract. 8. c. 4. n. 2.* Coninch. *disp. 19. dub. 7. conclus. c. 2.* Bonac. *disp. 7. de Sacram. Vnct. q. vnica, p. 5. à n. 1.* & colligitur manifestè tñ ex illis verbis Iacobi *5. Infirmus quis in vobis, inducat Presbyteros, tacitè indicans, infirmum extremam Vnctionem petere debere. Tum ex illis: si in peccatis sit, remittentur illi, à quibus destituta est forma, sub qua hoc sacramentum*